

THỜI GIAN

(Tập Ghi)

[]

*“Không kinh nghiệm nào giống kinh nghiệm nào.
Dù thế, con người vẫn có thể nhìn vào kinh nghiệm trải qua của kẻ khác để tìm lấy cho mình đôi chút cần tìm.”*

[]

MỘT.

11 giờ sáng Mùng Một Tết Tân Sửu, nhận cú phone của anh Bằng Phong Đặng Văn Âu từ Nam Cali:

“Anh chờ, không thấy em gọi nên chính mình gọi vậy. Anh chỉ muốn nhắc một điều ‘*Bao giờ em cũng là em gái của anh!*’”

Tôi tự xấu hổ, thốt lời xin lỗi đầu năm. (“*Phận làm em, lẽ ra em phải gọi cho anh trước mới đúng!*”)

Một câu anh nói:

“Em phải ngừng cây viết mà nghỉ ngơi, chăm chút cho sức khỏe. Viết thì cứ từ viết, sao cứ cúi đầu vào máy, y như đang làm ‘đám cưới chạy tang’ vậy?”

Tôi thấy lạ (và hay) với câu ví của anh. Nhìn lại, quả thật trọn năm qua, mọi thứ chung quanh không ngừng dồn dập khiến tôi cũng dập dồn không ngừng cây bút. (Đến nỗi) một con người không “mặn mà” gì với văn chương như anh Âu cũng phải nhìn ra điều ấy.

HAI.

May hay rủi với điều “đám cưới chạy tang” anh Âu nhận định? Cái “từ từ phong lưu” (ở một bài viết trước) biên đầu hết cả? Hỏi và tự đáp:

-Chính là “nó” vẫn còn ngự trị trong đầu nên mới giúp tôi không hoảng loạn. Văn chương đã đành xuất phát từ cái “phong lưu từ từ” mà cũng “KHÔNG (được) từ từ”. Văn chương là hạnh phúc thoáng qua thật nhanh với muôn ngàn vẻ đẹp lung linh quý phái, nếu không chụp bắt kịp, làm sao chữ nghĩa tồn tại?

“May” là ở chỗ KIP đó.

Còn Rủi?

-Cái đầu đầy ắp ý nghĩ làm cái thân nặng nề trĩu trĩu. Những người sống chung quanh thấy “hoảng” trước cái vẻ lúc nào cũng đăm chiêu lơ lửng của tôi. Ai cũng cho rằng tôi đang bị trầm cảm! “Rủi” là ở chỗ “cứ phải bị quan tâm đến mắt cả an nhiên tự tại, đôi khi bất thần bị nghẽn ngang xương giồng tư tưởng”!

Hai đứa con thì HIẾU. Hôm Noel đưa quà và hôm mùng Một Tết lì xì mẹ, Âu Cơ đã nói:
“Chúc Mẹ năm nay viết nhiều, viết nhiều!”

Còn Vân San:

“Mẹ đừng nghĩ ngợi gì, cứ an lòng đắm chìm trong thế giới văn chương của Mẹ đi!”

“Tự Do” là như vậy! Ít ra hai đứa con còn thấy được “điều gì” THẬT SỰ CẦN cho trái tim và khối óc tôi.

BA.

Năm rất xưa rồi, một người cũ ở Sài Gòn từng nói: *“Thu Vân giống như một đứa con nít có quá nhiều món đồ chơi ưa thích, cất kỹ vào tủ, lâu lâu bày ra, ngắm nghía từng món, xong âu yếm cất kỹ vào tủ.”* (Nói thêm trong cái cười mỉm) *“Đàn ông và những mối tình cũng nằm trong các món được âu yếm ấy.”*

(Dạo đó, không bao giờ nghĩ mình sẽ là người cầm viết nên đâu có hiểu chiều sâu câu nói. Bây giờ thì thấm thật rõ: *“Thủy chung và thơ trẻ mới chính là định mệnh của một nhà văn”*.)

Cái tủ của tôi là ký ức. Máy chục năm làm người, cái gì cũng được tôi cất kỹ vào tủ. Một kho tàng đầy ắp các món cổ vật tinh thần, lớp bụi thời gian càng dày thì cái độ quý càng tăng!

(Điều nhấn mạnh ở đây là từ ngữ “âu yếm” mà người xưa nhận định.)

“Âu yếm” thì không bao giờ đi kèm với “tàn nhẫn”. Món cổ vật nào –dù đan thanh đẹp đẽ hay gồ gề xấu xí đến đâu- cũng được tôi âu yếm. Cái “giàu” của số kiếp nhà văn, Có hay Không, đều khởi nguồn từ hai chữ “âu yếm” vừa nói.

BỐN.

Một lần ở Sài Gòn, tình cờ tìm đến nhà một người bạn, tôi mới hiểu thế nào là “đám cưới chạy tang”. Một bên là quan tài mẹ anh, một bên là cô dâu chú rể chỉnh tề khăn áo.

Từ đó tôi đâm bị ám ảnh...

Tôi vốn là đứa rất sợ ma. Cái tánh này, bất cứ ai quen trước sau đều cũng biết.

+ Ba tháng ở Nha Trang dạo cuối năm 2016, ngay đầu ngõ nhà Dì có một đám tang, trống đánh thùng thùng, kèn kêu inh ỏi, anh Ngọc nhìn ra rất rõ cái vẻ hoảng loạn của tôi.

+ Một lần đi chơi Núi Hòn Bà với Diêu Cự; từ Cam Ranh về Nha Trang trời đã tối, Diêu Cự phóng xe theo đường tắt qua một nghĩa địa, thấy tay tôi bầu chặt trên vai, Cự hiểu. Từ đó mỗi lần đi Khánh Sơn, Khánh Vĩnh với tôi, Cự chỉ chọn đường Quốc Lộ mà chạy.

+ Năm năm lưu diễn với đoàn Cải Lương, đến khách sạn nào ngủ lại, bao giờ cái mừng tôi cũng được giăng ở giữa, bao quanh là mừng các anh trong tổ Tân Nhạc. (Điều này, người bạn Lý Quang Bình chơi alto-sax hiện sống ở Montréal Canada vẫn nhớ. Anh Trung guitare-basse nói: *“Con nhỏ này sợ ma, anh em phải bảo vệ nó, không thôi nó bị ma ám mà bệnh, chẳng ai kéo violon thay nó được!”*)

+ Những mùa hè về VN với Âu Cơ, lên rừng hay xuống biển ngủ qua đêm, tôi luôn luôn được xếp nằm giữa, chung quanh là Âu Cơ và đám nhỏ.

+ Ngay bây giờ, mỗi đêm đưa con dâu đều đem con chó Sea-Sea to đùng cột ở chân bàn viết, *“cho Mẹ mở mắt ra, thấy nó, không bị hoảng!”*

Sáng Mồng Một nghe anh Âu dùng cụm từ “đám cưới chạy tang”, tôi rùng mình vô cớ. Đây có phải là lời nói gở? Tôi có đang sắp chết?

Nhưng mà, nghĩ lại năm qua, cây viết của tôi đúng là đang “chạy tang” thật. Dồn dập, thúc bách, chữ nghĩa (“kinh khủng” lời Diễm Châu Nha Trang) tuôn trào lai láng. Tôi như cố giành giật với “ai đó” một cái gì rất đẹp KHI CÒN KỊP. Một cuộc mổ tim? Một cơn đột quy? Để rồi nếu sống còn cũng chỉ là phé nhân lây lất làm phiên kẻ khác (sự việc đáng sợ trên hết với tôi.)

NĂM.

Thời Gian là điều đầu tiên ám ảnh con người tôi. Chủ đề Thời Gian từng được tôi giải bày trên nhiều tác phẩm. Đọc tôi, hẳn không đọc giả nào lại không hình dung ra điều ấy in hằn trên nhiều trang sách.

Nhưng Thời Gian với tôi, bao gồm những ý nghĩa nào?

Đó không chỉ được nhìn bằng những tháng năm chông chênh, mà còn như một “sát-na giễu cợt” của Thượng Đế trong trò chơi ú tim với một kiếp sống con người. Là vị Quan Tòa đầy minh chính trong việc thẩm định Có hay Không giá trị của mọi người, mọi sự. Là Người Bạn tốt cho những trái tim tan vỡ. Là niềm Hy Vọng cho những kẻ cùng đường tuyệt vọng. Là sự Tàn Phá và cũng là Xây Dựng Lại cho tất cả. Là Kẻ Thù đáng ngại nhất của Con Người... Tóm lại, khi nghĩ về hai chữ Thời Gian, tức thì tôi nhìn thấy rõ tính chất Vô Thường của một kiếp nhân sinh.

Với riêng tôi, Thời Gian là Người Bạn và cũng là đối thủ “xứng tay chơi” nhất. Suốt cuộc đời, tôi cứ mãi làm hành động chạy đuổi với Thời Gian. Tôi sống vội vàng mọi ước mơ, hoài bão. Luôn luôn, tôi đốt cuộc đời mình bằng ngọn nến hai đầu, vậy mà chưa bao giờ thấy mình sống đủ. Cảm nghĩ “không sống đủ” nảy sinh từ ý tưởng “*Bao giờ cũng lo sợ rằng người-bạn-đối-thủ-Thời-Gian kia sẵn sàng cướp mất mọi điều liên hệ trong cái tủ kho tàng ký ức của tôi*”.

Năm 2020 tuôn trào ra giấy những hàng lai láng bao nhiêu thì hình ảnh đáng sợ của Thời Gian cũng hiện rõ bấy nhiêu giữa trí não. Tôi nghĩ đến những tháng ngày gần hết... trái tim có lúc rúng động. Hành động chạy đua càng thêm gấp rút. (Ý niệm này có lần được anh Uyên Thao dùng chữ “sôi nổi” để diễn tả.)

SÁU.

Một bài thơ làm đã mấy chục năm:

NHƯ TIẾNG THỞ DÀI.

*Đêm từng đêm
Ngồi đếm thời gian
Nhìn những ngón tay ám nhựa
khét thơm mùi thuốc lá
Chiếc phản lực cơ trên trời
Cao vút
Đem theo mơ ước, đem cả nỗi buồn
Một nỗi buồn không có tên để gọi
Chợ vợ, trợ trợ
Như tiếng động cơ thét gào một mình trong đêm tối*

*Đêm từng đêm
Đợi nghe tiếng âm ì từ xa vọng tới
Hết những điên cuồng từ tiềm thức
ngạo nghệ trôi lên
Giữa cái đầu
Không một phút giây yên nghỉ*

Cho những sợi thần kinh trí nhớ

Đêm từng đêm

Ngồi chờ chiếc phản lực bay qua

Giữa thình không mù mịt

Đem theo nỗi buồn và cả ước mơ

không có tên để gọi

Chợ vợ, trợ trợ

Ước mơ chưa thực hiện đã trở thành kỷ niệm

Như tiếng thở dài sớm tắt lịm của Thời Gian!

[]

Trần Thị Bông Giấy

(Bài kết thúc tại San Jose đêm Mùng Bốn Tết Tân Sửu (Feb. 15, 2021 8:00 PM)

[]